

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 3/2540
วันพุธที่ 30 เมษายน 2540
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายประวัฒน์ อุตตะโมต	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
	(แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	
2. นายเจริญ สุภนันทพงศ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
	(แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	
3. นายยรรยง พวงราช	ที่ปรึกษาากฎหมายกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
	(แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	
4. นายทวีวงศ์ เทียนเสรี	หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย กองกฎหมายและที่ดิน	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	
5. นายทองทวี คิมะการ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการปศุสัตว์	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	
6. นายสมเทพ ลาขโรจน์	ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	
7. นายนิพนธ์ ศิริพันธ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการประมง	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมประมง)	
8. นายอุปลักษณ์ โพธิ์สุวรรณ	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	
9. นายธงชาติ รักษากุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	
10. นายเรืองชัย บุญญานันท์	ผู้อำนวยการกองสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	

11. นายบุญเกิด นุตกะ	เศรษฐกร 9	กรรมการ
	(แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	
12. นายอุดม พัวสกุล	ผู้อำนวยการส่วนระบบการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	
13. นายสนิท รวบรวม	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	
14. ว่าที่ รต.สัญญาชัย วิจักขณะ	ผู้อำนวยการกองจัดที่ดิน	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	
15. นางกรรณิการ์ ชมชาญ	หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)	
16. นายโพธิ์ทอง แก้วสุทธิ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	
17. นายพงษ์ศักดิ์ กัมพูสิริ	เจ้าหน้าที่บริหารงานพัสดุ 8	กรรมการ
	(แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	
18. นางสาวสุพัตรา สังข์มงคล	ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านเศรษฐกิจ	กรรมการ
	(แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	
19. นายเอนก อนันต์	ผู้อำนวยการสำนักกองทุนที่ดิน	กรรมการ
	(แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	
20. นายทองแดง สิทธิธรรม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร	
	แห่งประเทศไทย	กรรมการ
21. นายสุชัย ออสุวรรณ	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
22. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
23. นายสนั่น จันตรี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายสมพงษ์ ล้วนทอง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นางสาวศุภศิริ อินทรสุขศรี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
26. นายประทุม เฉลมา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
27. นายเคน บาอู๋	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
28. นายสุทธิพร จีระพันธุ์	เลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ติดราชการ
2. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	ติดราชการ
3. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	ติดราชการ
4. ศาสตราจารย์โสภณ ทองปาน	ติดราชการ
5. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์	ติดราชการ
6. นายเทียน จงใจภักดี	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายปิยะ ปิตุเตชะ	ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายวีระ อุบลชลเขตต์	ผู้ตรวจการปฏิบัติที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.
3. นายกิตติ นุตาลัย	ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
4. นายฉันทลักษณ์ บุญยอักษร	ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนฯ ส.ป.ก.
5. นายวิจิน โสธิตกุล	ผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ส.ป.ก.
6. นายกันศิษฐ์ มะกรวัฒนะ	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
7. นางสงวนศรี ไชยมั่งคละ	เลขานุการกรม ส.ป.ก.
8. นายสมศักดิ์ โกสุวัฒนะ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
9. นางวิภาภรณ์ ทิพยานนท์	หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
10. นายวิทยา ประจันตะเสน	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน
11. นายศักดิ์ชัย ฐริสสัย	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดระยอง
12. นายก่อกิจ สุทธนารักษ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดขอนแก่น
13. นายวสันต์ สิ้นเรา	กรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย
14. นายจักรกฤษณ์ เข้มบุญเรือง	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดยะลา
15. นางสาวคุษฎี เจริญฤทธิ	เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย
16. นายพลเชษฐ์ ตราโช	เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
17. นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
18. นายจันทร์เทพ เสงธีรพันธ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
19. นางวรวัลย์ ไตวนิชย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

20. นายสุธี	บุญคง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
21. นายเอนก	สิทธิเสรีชน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
22. นายธนู	มีแสงเงิน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. นายเทียมทัน	อุณหะสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นางสาวฉวีวรรณ	ภูคำชัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นางสาวพจนา	เจียงกลิ่นจันทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
26. นายพิชัย	ชินชัยพงษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นางอุไร	ชนานนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นางชนบศรี	สรรค์ कुमार	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นายสรเรศริณ	อัจจุตมานัส	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. นายประยุทธ	ทินกร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. นายติเรก	นุชชม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
32. นายเฉลิมศักดิ์	ศิริพันธุ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
33. นายสมชาย	สีสม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
34. นางสาวยุรี	คุณกิตติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
35. นายวิภาค	ภัทรเขต	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
36. นางสาวสุรีย์	สุวรรณานุช	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
37. นายปฎิญา	เหลือทองคำ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
38. นางสาวจุฑาสินี	จำวิล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
39. นางสาวสุวรรณรัตน์	กิมสกุล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
40. นางอัมพร	ไทยสมบุญ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
41. นายศรีโรจน์	จิรวัดณ์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
42. นางสาววีตรี	ชวนิตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
43. นางอรวินท์	เลาหรณ์นัท	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
44. นางมะลิวัลย์	ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
45. นางสาวอชฌา	ชิมรัมย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 17 มีนาคม 2540

ส.ป.ก.ได้มีหนังสือที่ กษ 1201/ว.235 ลงวันที่ 10 เมษายน 2540 ส่งรายงานการประชุม คปก. ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 17 มีนาคม 2540 ให้คณะกรรมการพิจารณาโดยขอให้แจ้งผลภายในวันที่ 22 เมษายน 2540 หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าคณะกรรมการได้ให้การรับรองแล้ว ซึ่งปรากฏว่าไม่มีกรรมการท้วงติงขอแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.1 รายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2540
(1 ตุลาคม 2539 - 18 เมษายน 2540)

ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1. งานเตรียมการ ตรวจสอบกันเขตป่าสมบูรณ์ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่เป้าหมาย 18 ล้านไร่ ดำเนินการได้ 1.98 ล้านไร่ (ถึงวันที่ 18 เมษายน 2540) การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเนื้อที่เป้าหมาย 2.03 ล้านไร่ ดำเนินการจัดทำแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีการวมเนื้อที่ 3.02 ล้านไร่ คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาแล้วเนื้อที่ 1.42 ล้านไร่ การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน คปก. อนุมัติให้ปรับปรุงแนวเขตกรณีประกาศเขตเป็นอำเภอรวม 81 อำเภอ กรณีประกาศเขตเป็นรายพื้นที่รวม 17 พื้นที่ ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงแนวเขต

2. งานจัดที่ดิน ที่ดินของรัฐ รัฐบาลได้เนื้อที่ 354,018 ไร่ (ร้อยละ 20.82 ของเป้าหมาย) คาดว่าจะดำเนินการได้เต็มเป้าหมายเมื่อถึงสิ้นปีงบประมาณ สอบสวนสิทธิ์และกระจายสิทธิ์ได้เนื้อที่ 521,831 ไร่ เกษตรกร 30,669 ราย (ร้อยละ 19.17 ของเป้าหมาย)

160,000 ราย) มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-01) ได้ 27,043 ฉบับ เกษตรกร 22,832 ราย เนื้อที่ 458,530 ไร่ (ร้อยละ 21.92 ของเป้าหมาย 125,000 ฉบับ) ผลงานจัดที่ดินยังล่าช้าเพราะต้องตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรทุกราย ขณะนี้มีรายชื่อที่อยู่ระหว่างเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในหนังสืออนุญาตฯ รวม 9 จังหวัด และมีจังหวัดที่พร้อมจะมอบหนังสืออนุญาตฯ ประมาณ 11 จังหวัด

ที่ดินเอกชน จัดซื้อได้เนื้อที่ 6,834 ไร่ (ร้อยละ 17.09 ของเป้าหมาย 40,000 ไร่) ทำสัญญาเช่าให้เกษตรกร 110 ราย เนื้อที่ 888 ไร่ (ร้อยละ 4.40 ของเป้าหมาย 40,200 ไร่) ทำสัญญาเช่าซื้อเนื้อที่ 27 ไร่ เกษตรกร 4 ราย (ร้อยละ 0.36 ของเป้าหมาย 7,500 ไร่) การจัดซื้อที่ดินแปลงใหม่ทำได้ยาก เนื่องจากที่ดินมีราคาสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

3. **งานพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน** ได้รับอนุมัติเงินงวดแล้ว 196 ล้านบาท อยู่ระหว่างดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

4. **งานพัฒนารายได้และปรับปรุงโครงสร้างการผลิต**

-โครงการพัฒนาการเกษตร การเกษตรผสมผสาน มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 139 ราย การขุดสระในแปลงเกษตรกรรม ได้ 1,712 แห่ง ใน 19 จังหวัด การเกษตรทฤษฎีใหม่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 12 ราย ที่จังหวัดสุโขทัย ดำเนินงานโครงการเกษตรผสมผสานขุดสระในแปลงเกษตรกรรม

-โครงการส่งเสริมการปลูกป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน ปลูกไม้ผลเนื้อที่ 73 ไร่ 1,826 ต้น

-ฝึกอบรมเกษตรกร ด้านการเกษตร 36 รุ่น เกษตรกร 2,330 ราย ด้านอาชีพนอกการเกษตร 6 รุ่น เกษตรกร 180 ราย

-พัฒนาสถาบันเกษตรกร จัดทำโครงการสินเชื่อเพื่อดำเนินการธุรกิจสหกรณ์ 3 สหกรณ์ จำนวน 5 ล้านบาท ติดตามผลการชำระสินเชื่อของสหกรณ์ 2 สหกรณ์ จำนวน 2 ล้านบาท ส่งเสริมการตลาดผ่านสหกรณ์ด้านธุรกิจการซื้อปุ๋ย 407 ต้น ข้าวสาร 71 ต้น สนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนารายได้โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อพัฒนาการผลิตและอื่นๆ วงเงิน 82.53 ล้านบาท เกษตรกร 3,436 ราย สนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาธุรกิจสหกรณ์โดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ วงเงิน 7.00 ล้านบาท จำนวน 14 สหกรณ์

5. งาน/โครงการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ที่สำคัญ ได้แก่ งานสนับสนุนศูนย์ศิลปาชีพบางไทร โดยการฝึกอบรมเกษตรกรด้านศิลปาชีพ 3 รุ่น 384 ราย ผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผล 10,000 กิ่ง โครงการอนุรักษ์และพัฒนากะหรี่ปสพสมผสานในเขตปฏิรูปที่ดิน (พื้นที่เขตกันชน) ฝึกอบรมจริยธรรมเพื่อการอนุรักษ์ 9 รุ่น 412 ราย ส่งเสริมเกษตรกรทำเกษตรนิเวศน์ เกษตรผสมผสาน 121 ราย จุดสระในแปลงเกษตรกรรม 121 แห่ง ทำแนวเขตและป้องกันไฟฟ้า 29.1 กม. โครงการนำร่องเพื่อพัฒนาการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคัดเลือกพื้นที่ปลูก 13,000 ไร่ และคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 1,300 ราย โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ไต่สวนและตรวจสอบความต้องการของเกษตรกร 1,863 ราย จ่ายเงินชดเชยแทนแปลงอพยพ 835 ล้านบาท งานพัฒนาลุ่มน้ำแม่อาว จังหวัดลำพูน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตามการทำประโยชน์ของเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. 1,105 ราย ฝึกอบรมอาชีพนอกการเกษตรให้เกษตรกร 200 ราย โครงการนำร่องเพื่อพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้กำหนดพื้นที่โครงการและสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้น 5 พื้นที่ 5 จังหวัด คือ กาญจนบุรี จันทบุรี สุโขทัย สกลนคร และสงขลาอยู่ระหว่างจัดทำแผนแม่บท/โครงการ และจุดสระเก็บน้ำในแปลงเกษตรกรรม 112 แห่ง ที่จังหวัดสุโขทัย

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.2 รายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2540 (31 มีนาคม 2540)

1. **ฐานะเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2540** เมื่อดำเนินการกระทรวงการคลัง ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540 จำนวน 2,187.14 ล้านบาท ผูกพันส่วนกลาง 521.27 ล้านบาท ผูกพันที่จังหวัด 294.88 ล้านบาท คงเหลือปราศจากข้อผูกพัน 1,370.99 ล้านบาท (คงเหลือส่วนกลาง 851.55 ล้านบาท คงเหลือที่จังหวัด 519.44 ล้านบาท)

2. **สรุปผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปี 2540 ณ วันที่ 31 มีนาคม 2540 ดังนี้**

2.1 งานซื้อที่ดินเอกชน อนุมัติตามอำนาจ ออกก.คง.และ คปจ. เนื้อที่ 2,470.58 ไร่ (ร้อยละ 6.18 ของแผน 40,000 ไร่ หรือร้อยละ 12.35 ของแผนรายงวด) วงเงินสด 28.67 ล้านบาท (ร้อยละ 4.18 ของวงเงิน 686.50 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.35 ของแผนรายงวด)

การชำระราคาที่ดินปี 2540 (รวมทั้งการอนุมัติปีก่อน) เนื้อที่ 6,834.30 ไร่ วงเงิน 75.42 ล้านบาทรวมชำระสะสมตั้งแต่ปี 2519-กุมภาพันธ์ 2540 เนื้อที่ 437,420.44 ไร่ วงเงินทั้งสิ้น 1,585.29 ล้านบาท เป็นเงินสด 1,200.76 ล้านบาท พันธบัตร 384.53 ล้านบาท

2.2 สินเชื่อ อนุมัติสินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน 14 สหกรณ์ วงเงิน 7.00 ล้านบาท (ร้อยละ 11.67 ของแผนรายปี หรือร้อยละ 19.44 ของแผนรายงวด) สินเชื่อโครงการปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดิน 3 ราย วงเงิน 0.38 ล้านบาท (ร้อยละ 0.25 ของแผนรายปี หรือร้อยละ 0.51 ของแผนรายงวด) สินเชื่อเพื่อพัฒนารายได้ 3,336 ราย วงเงิน 82.53 ล้านบาท (ร้อยละ 51.58 ของแผนรายปีหรือร้อยละ 73.68 ของแผนรายงวด) ขณะนี้อยู่ระหว่างเร่งรัดการให้สินเชื่อ

2.3 งานจัดเก็บรายได้ ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าภาษีบำรุงท้องที่ เงินต้น ดอกเบี้ย รายได้อื่น ๆ รวม 48.77 ล้านบาท (ร้อยละ 42.08 ของแผนรายปี หรือร้อยละ 55.24 ของแผนรายงวด หรือร้อยละ 27.61 ของเป้าหมายเดิม) เกษตรกรส่วนใหญ่กำลังขายผลผลิตจึงอยู่ระหว่างทยอยชำระหนี้

2.4 รายจ่ายขาด 3.88 ล้านบาท (ร้อยละ 2.07 ของแผน)

เรื่องที่ 3.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน(กองทุนที่ดิน) ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2540

1. ผลการดำเนินงานปี 2539 (ตั้งแต่ 1 เมษายน 2539 - 28 กุมภาพันธ์ 2540) ตามกิจกรรมหลัก ดังนี้

- 1.1. ขึ้นทะเบียนผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตร 5 จังหวัด 6 อำเภอ 1,397 ราย
- 1.2. ซื้อที่ดินเพื่อจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์เนื้อที่ 205 ไร่ 12 ราย 1.07 ล้านบาท
- 1.3. ย้ายสินเชื่อค่าที่ดิน (รวมค่าใช้จ่ายในการผลิตฤดูแรก) 54 ราย 15.13 ล้านบาท
- 1.4. ย้ายสินเชื่อค่าประกอบอาชีพเกษตรกรรม 169 ราย 29.04 ล้านบาท
- 1.5. ซื้อที่ดินเพื่อรอการจัดสรร 133 ไร่ 3.87 ล้านบาท

2. รายรับ - รายจ่าย เปรียบเทียบงบประมาณประจำปีบัญชี 2539 กับข้อมูลจริง (เมษายน 2539 - กุมภาพันธ์ 2540)

2.1. รายรับ 844.05 ล้านบาท (ร้อยละ 63.06 ของแผน) ประกอบด้วยเงินคงเหลือจากปีก่อน 506.29 ล้านบาท เงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร 300 ล้านบาท รับคืนค่าที่ดินที่จัดให้เกษตรกรกู้ 1.07 ล้านบาท รับชำระหนี้ 11.80 ล้านบาท จะเห็นว่ารายรับคืนค่าที่ดินอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากตั้งแต่ปี 2538 ได้จัดซื้อที่ดินเพื่อรอการจัดสรรไว้ 10,036-1-38 ไร่ เป็นเงิน 175.76 ล้านบาท แต่จัดให้เกษตรกร 461-1-93 ไร่ คงเหลือเนื้อที่อยู่ระหว่างดำเนินการ 9,574-3-45 ไร่

2.2. รายจ่าย จำนวน 100.46 ล้านบาท (ร้อยละ 9.04 ของแผน) ประกอบด้วยรายจ่ายหมุนเวียน 46.34 ล้านบาท (ร้อยละ 4.73 ของแผน) รายจ่ายขาด 54.12 ล้านบาท (ร้อยละ 41.35 ของแผน) จะเห็นว่า รายจ่ายหมุนเวียนต่ำกว่ารายจ่ายขาด เนื่องจากการจ่ายค่าซื้อที่ดินเพื่อรอการจัดสรร และจ่ายเงินกู้ให้เกษตรกรได้เพียงร้อยละ 4.73 ของแผน ขณะที่รายจ่ายขาดสูงถึงร้อยละ 41.35 ของแผน

3. สรุปรายรับ-รายจ่าย เงินโครงการกองทุนที่ดิน (สิงหาคม 2535-กุมภาพันธ์ 2540) ดังนี้

รายรับรวม 2,155.66 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินจากกองทุนรวมฯ 1,900.00 ล้านบาท รับชำระหนี้ดอกเบี้ยเงินฝากและรายได้อื่น ๆ 255.66 ล้านบาท

รายจ่ายรวม 1,412.08 ล้านบาท ประกอบด้วยรายจ่ายหมุนเวียน (เงินกู้และค่าซื้อที่ดินล่วงหน้า) 1,173.05 ล้านบาท รายจ่ายขาด (ค่าก่อสร้างปัจจัยพื้นฐานและค่าดำเนินงานต่าง ๆ) 239.00 ล้านบาท ยอดเงินคงเหลือ ณ 28 กุมภาพันธ์ 2540 จำนวน 743.58 ล้านบาท

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.4 การพิจารณาแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532)

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 วันที่ 24 มกราคม 2540 ให้ ส.ป.ก. แจ้งความเห็นของคณะกรรมการและขอความร่วมมือจากคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ให้พิจารณาว่าการออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินควรยกเลิกแบบให้เปล่า อีกทั้งควรมีมาตรการจำกัดขนาดของที่ดิน และระยะเวลาการครอบครองที่ดินเช่นเดียวกับการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ซึ่งจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติลักษณะเดียวกัน ต่อไป

กรณีความเห็นเช่นเดียวกันนี้ คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2538 วันที่ 28 สิงหาคม 2538 ให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะสามารถกำหนด ในระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้หรือไม่ เกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ ระยะเวลาการครอบครองทำประโยชน์และค่าตอบแทนที่ผู้ได้รับที่ดินจะต้องจ่ายให้รัฐ กรมที่ดินจึงได้หารือใน 3 ประเด็น คือ

1. การจำกัดขนาดของที่ดินที่จะจัด
2. การกำหนดระยะเวลาการครอบครอง และทำประโยชน์ของผู้ที่จะได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน
3. การกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขอื่นประกอบการจัดที่ดิน คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า สามารถกระทำได้ในประเด็นที่ 1 และ 2 ส่วนการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอื่น ๆ ข้อหารือไม่ชัดเจนจึงไม่รับหารือ

คณะอนุกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแนวทางการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ได้ประชุม เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2540 เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532) โดยฝ่ายเลขานุการได้ประมวลความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และได้ยกร่างแก้ไขเพิ่มเติม เฉพาะเรื่องเนื้อที่และระยะเวลาการทำประโยชน์ สำหรับค่าตอบแทน ไม่ได้ยกร่าง ซึ่งผลการประชุมคณะอนุกรรมการมีความเห็นว่ากรมที่ดิน และ ส.ป.ก. จัดที่ดินโดยใช้กฎหมายคนละฉบับ มาตรการในกฎหมายทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน ระเบียบการจัดที่ดินของทั้งสองหน่วยงานไม่ต้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2532) เหมาะสมดีแล้ว ไม่สมควรแก้ไข

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.5 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดโครงการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 2/2537 วันที่ 10 มิถุนายน 2537 อนุมัติหลักการให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดทำโครงการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทได้ โดยให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตใน

รายละเอียดตามคำขอเฉพาะแห่งแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบนั้น เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุญาตให้ตั้งสถานีลูกข่ายโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท ระดับตำบลในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านหนองมนน้อย ตำบลห้วยหิน อำเภอยะบะดา จ.หวัดลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ขอให้นำเงินค่าชดเชยในที่ดิน จำนวน 360,000 บาท มาชำระให้ ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ   รับทราบ

เรื่องที่ 3.6 ผลการประชุมคณะกรรมการกำหนดอัตราค่าชดเชยที่ดินกรณีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี กรณีเกษตรกรกลุ่มผู้เช่าไม่ยอมรับมติ คปก. ในการประชุมเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2540

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 17 มีนาคม 2540 อนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนด อัตราค่าชดเชยที่ดิน และค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา พร้อมทั้งได้อนุมัติให้ใช้เงินกองทุนฯ เพื่อจ่ายให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับผลกระทบกรณีการสร้างทางหลวงฯ หมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก. อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี แต่ปรากฏว่ามีเกษตรกรผู้เช่าบางส่วนขานุมประท้วง เนื่องจากไม่ยอมรับอัตราค่าชดเชยที่กำหนดและเรียกร้องให้พิจารณาอัตราค่าชดเชยใหม่ คณะอนุกรรมการกำหนดอัตราค่าชดเชยที่ดิน กรณีการสร้างทางหลวงดังกล่าวได้ประชุมเพื่อพิจารณาตามข้อเรียกร้องแล้ว มีมติยืนยันอัตราค่าชดเชยตามที่ คปก. ได้มีมติไว้แล้ว นอกจากนี้การใช้เงินกองทุนฯ เพื่อการดังกล่าวเป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือตามระเบียบฯ ต่อไปโดยเร็ว ส่วนผู้ที่ไม่ยอมรับเงินช่วยเหลือก็ให้ยื่นคำอุทธรณ์ค่าทดแทนการสูญเสียโอกาสทำกินในที่ดิน ตามกฎหมายเวนคืนจากกรมทางหลวง ต่อไป

มติคณะกรรมการ   รับทราบ

เรื่องที่ 3.7 รายงานผลการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 5/2533 และ ครั้งที่ 4/2536 วันที่ 10 ตุลาคม 2533 และ 23 สิงหาคม 2536 ตามลำดับ กำหนดหลักเกณฑ์การโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ซึ่ง คปก. ได้อาศัยอำนาจตามมติดังกล่าว เห็นชอบ

การโอนและการตกทอดมรดกสิทธิฯ 8 จังหวัด คือ จ.กระบี่ 14 ราย พะเยา 16 ราย สกลนคร 1 ราย พังงา 7 ราย ยโสธร 2 ราย ชัยนาท 5 ราย นครพนม 7 ราย

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.8 ผลการสำรวจคัดเลือกพื้นที่ ที่ดินเอกชนอำเภอพานทอง และอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน

สืบเนื่องจาก ส.ป.ก.ได้รับแจ้งจากจังหวัดชลบุรีว่า วัดคาทอลิกหัวไผ่ อำเภอพานทอง มีที่ดินซึ่งนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าทำกินเป็นจำนวนมาก เห็นสมควรให้ส.ป.ก.เจรจาขอซื้อที่ดินดังกล่าวมาจัดทำโครงการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.ชลบุรีได้ประสานงานไปยัง วัดคาทอลิกหัวไผ่ เพื่อซื้อที่ดินบางส่วนมาดำเนินโครงการปฏิรูปที่ดินและได้รับคำชี้แจงว่า สำนักมิสซังคาทอลิก ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน ไม่มีนโยบายจะขายที่ดินในความดูแลของสังฆมณฑลให้กับผู้ใด และจากการสำรวจที่ดินเอกชนวัดคาทอลิกหัวไผ่ อำเภอพานทอง ที่ดินเอกชนอำเภอพานทอง และที่ดินเอกชนอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี สรุปว่าที่ดินดังกล่าวไม่เหมาะสมจะนำมาปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 8 รัฐบาลส่งเสริมให้มีการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมในบริเวณใกล้เคียง ทำให้ราคาที่ดินสูงเกินกว่า ส.ป.ก.จะจัดซื้อเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.9 รายงานผลการตรวจสอบพื้นที่สำรวจรังวัดที่ดิน

ตามที่ ส.ป.ก.ได้รับมอบพื้นที่เพื่อมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน รวมเนื้อที่ประมาณ 58 ล้านไร่ ส.ป.ก.ได้ดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินแล้ว ประมาณ 33.5 ล้านไร่ แต่มีพื้นที่บางส่วนซึ่ง ส.ป.ก.ไม่สามารถดำเนินการสำรวจรังวัด และจัดที่ดินได้ เนื่องจากเป็นที่ดินที่มีหนังสือสำคัญ ที่สาธารณประโยชน์ ตลอดจนที่ดินที่เป็นถนน ลำน้ำ ภูเขา ฯลฯ ส.ป.ก.จึงได้ทำการตรวจสอบพื้นที่ที่ได้รับมอบมาทั้งหมด เพื่อใช้สำหรับวางแผนงานในอนาคต แล้วสรุปได้ว่าพื้นที่คงเหลือภายหลังจากดำเนินการตามแผนงานในปี 2540 แล้ว จะมีเนื้อที่เหลือประมาณ 224,707 ไร่ ซึ่งส.ป.ก.จะได้นำเข้าดำเนินการในปี 2541 ต่อไป ดังรายละเอียดผลการตรวจสอบตามตารางในวาระการประชุมนี้

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.10 คำพิพากษาศาลฎีกา กรณีฟ้องปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี ในฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเนื่องมาจากการไม่ยอมรับรองสิทธิของบุคคลผู้ผ่านการคัดเลือกเกษตรกรแต่มิได้เป็นเกษตรกร

ตามที่ นายบุญยุก วงษ์เรืองโรจน์ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี (จำเลย) ถูกนายเสรี สิทธิการ (โจทก์) ฟ้องร้องต่อศาลจังหวัดอุทัยธานีในคดีอาญา ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ หรือโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เนื่องจากโจทก์ได้รับการคัดเลือกจาก คปจ. อุทัยธานีให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินป่าเขาบางแกรก-ทุ่งโพ อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2539 แต่เมื่อไปขอรับหนังสือมอบที่ดินจากจำเลย ๆ ไม่ดำเนินการให้กลับเสนอเรื่องให้ คปจ. อุทัยธานี เพิกถอนมติเดิมที่อนุญาตให้โจทก์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ระเบียบ คปจ. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2534 ข้อ 5 วรรค 1 กำหนดให้ ปทจ. มอบหนังสือรับมอบที่ดินให้ผู้ได้รับคัดเลือก นั้น มิได้มีผลผูกพันให้จำเลยต้องปฏิบัติตามโดยไม่พิจารณาเงื่อนไขและคุณสมบัติอื่นของผู้ได้รับการคัดเลือก เมื่อโจทก์มีอาชีพค้าขายทองคำและมีเชื้อชาติจีน สัญชาติจีน ซึ่งขัดกับระเบียบ คปจ. ดังกล่าวแล้ว จำเลย ในฐานะ ปทจ. อุทัยธานี เห็นว่าโจทก์มีคุณสมบัติขัดกับระเบียบที่ย่อมรายงานเสนอให้ คปจ. อุทัยธานีวินิจฉัยได้ ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ มิใช่เป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ หรือโดยทุจริต จึงพิพากษายกฟ้อง โจทก์ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ยื่นฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืน จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ส.ป.ก.มีความเห็นว่าแม้ คปจ. จะได้เคยมีมติคัดเลือกบุคคลใด ให้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินแล้วก็ตาม ต่อมาหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าบุคคลนั้นมีใช่เกษตรกร ส.ป.ก.ก็สามารถนำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาแก้ไขได้ และเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 8.11 คำพิพากษาศาลฎีกา กรณี ส.ป.ก.ฟ้องขับไล่บุคคลผู้รับโอนหรือซื้อที่ดิน

ส.ป.ก.4-01 จากเกษตรกรที่จังหวัดกำแพงเพชร

ตามที่ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการปฏิรูปที่ดินทุ่งคอกว้าง จังหวัดกำแพงเพชร ให้กับนางชั้น พิถีค ต่อมาสละสิทธิและเปลี่ยนมือให้นายเฉลียว พิถีค บุตรชาย เนื่องจากชราภาพ ปรากฏว่านายเฉลียวได้ขายที่ดินบางส่วน จำนวน 13 ไร่ ให้กับนายถนอม เศษศรี การกระทำของนายเฉลียวดังกล่าวเป็นการขัดต่อระเบียบ คปก. ว่าด้วยการ ให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินฯ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533 ส.ป.ก. กำแพงเพชรจึงได้แจ้งให้นายเฉลียว ออกจากที่ดิน และขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการทางคดีกับนายถนอม เศษศรี ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มีหนังสือขอให้สำนักงานอัยการจังหวัดกำแพงเพชร พิจารณาฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งได้มีคำพิพากษาให้นายถนอม เศษศรี(จำเลย) พร้อมบริวาร ออกจากที่ดินของ ส.ป.ก. พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและทำให้ที่ดินกลับอยู่ในสภาพเดิม จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า กรณีนายเฉลียว ซึ่งได้รับสิทธิให้ทำกินในที่ดินพิพาทได้ทำสัญญาซื้อขายกันเอง ซึ่งขัดกับมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดินที่ห้ามมิให้บุคคลที่ได้รับสิทธิโอนสิทธิไปยังบุคคลอื่น สัญญาซื้อขายจึงเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 113 จำเลยจึงไม่มีสิทธิอยู่ในที่ดินพิพาท ส.ป.ก. มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยได้

จากคำพิพากษาดังกล่าว ส.ป.ก.มีความเห็นว่า การที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 แล้วทำการโอนหรือขายให้แก่ผู้อื่นเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ ย่อมเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีได้ก่อให้เกิดสิทธิในที่ดิน หรือสิทธิใด ส.ป.ก. มีอำนาจที่จะขับไล่หรือเรียกที่ดินกลับคืนได้เสมอ และจะได้ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบโดยทั่วกัน ต่อไป

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.1 นโยบายการออกเอกสารสิทธิและการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

1. เรื่องเดิม

ตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 30 กำหนดไว้ว่าบรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ หรือสถาบันเกษตรกรเช่าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ดังนั้น ที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการจึงครอบคลุมทั้งที่ดินของเอกชนและที่ดินของรัฐ ซึ่งตามประมวลกฎหมายที่ดินการออกเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นอำนาจของกรมที่ดิน ส.ป.ก. จึงได้ขอความร่วมมือจากกรมที่ดิน โดยทำบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดิน และ ส.ป.ก. เรื่องการรังวัดการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2535 พร้อมทั้งได้มีการส่งแผนงานรังวัดและงบประมาณให้กรมที่ดินดำเนินการในที่ดินของรัฐ ตั้งแต่ปี 2535 - 2537 รวมผลการดำเนินงานทั้งสิ้น 318,405.01 ไร่ วงเงิน 39.40 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2538 ส.ป.ก. ส่งแผนให้กรมที่ดินดำเนินการ 254,349 ไร่ ซึ่งขณะนี้กำลังขอขยายระยะเวลาการดำเนินงานเนื่องจากเริ่มงานล่าช้าในเดือนตุลาคม 2538 สำหรับปีงบประมาณ 2539 และ 2540 ได้มีการชดเชยการออกเอกสารสิทธิในที่ดินของรัฐ เพราะเกิดวิกฤตการณ์เร่งด่วนต้องแก้ไขปัญหา ส.ป.ก. 4-01 และการดำเนินการให้เช่าที่ดินของรัฐ รวมทั้งนโยบายเรื่องการรังวัดที่ชุมชนเพื่อกันออกจากการปฏิรูปที่ดิน

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาเห็นสมควรให้มีการกำหนดนโยบายการออกเอกสารสิทธิและการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีเจตนารมณ์ให้เกษตรกร ได้มีสิทธิและกรรมสิทธิโดยวิธีการเช่าและเช่าซื้อ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้มีการกำหนดระยะเวลาการครอบครองที่ดินของเกษตรกร และระยะเวลาที่ครอบครองต่อเนื่องหลังจากได้รับการจัดที่ดินและได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4-01
2. ให้มีการกำหนดอัตราเรียกเก็บค่าเช่าซื้อ และอัตรารับซื้อคืน โดยมีหลักการให้มีอัตราที่เกษตรกรจะรับภาระได้โดยไม่เดือดร้อน ทั้งนี้ เนื่องจากส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีหน้าที่จัดที่ดินเช่นเดียวกับ ส.ป.ก. ไม่มีการให้เช่าซื้อที่ดินในลักษณะนี้

3. ให้มีการเร่งรัดเพื่อจัดทำโครงการระยะยาว ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดิน และ ส.ป.ก. ให้เอื้ออำนวยในการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้รวดเร็วและมีปริมาณสูงขึ้น ซึ่งขณะนี้ ส.ป.ก. ได้นำที่ดินของรัฐไปจัดให้เกษตรกรในรูปของ ส.ป.ก.4-01 แล้วเป็นจำนวน 455,202 ราย 551,568 ฉบับ เป็นจำนวนเนื้อที่ 3.32 ล้านไร่ และผลการรังวัดที่ดินของรัฐ โดยกรมที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิให้ ส.ป.ก. ได้ปีละไม่เกิน 200,000 ไร่ เท่านั้น

4. ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นมาพิจารณาดำเนินการตาม ข้อ 1 และ ข้อ 2 โดยให้มีผู้แทนจากคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ และหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินเข้าร่วมพิจารณาด้วย

3. ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ

ขออนุมัติหลักการในนโยบายการออกเอกสารสิทธิ และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแนวทางที่ ส.ป.ก. ได้นำเสนอ

มติคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานโยบายระยะยาวด้านการออกเอกสารสิทธิ และการให้เช่าซื้อที่ดินของรัฐแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้มีผู้แทนจากคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ หน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินและสื่อมวลชนเข้าร่วมพิจารณาด้วย

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2540 วาระที่ 4.12 เรื่อง ขออนุมัติยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้นำเสนอขออนุมัติยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. ได้มี พ.ร.ฎ. กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว รวม 10 ฉบับ และพื้นที่ที่คณะกรรมการได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ให้ปรับปรุงแนวเขตในท้องที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี และอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยให้คงใช้เฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น รวมเป็น 12 ฉบับ คือ

(1) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านแหลม ตำบลบางขุนไทร และตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(2) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลท่าเคอ ตำบลคอยเต่า และตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536

(3) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลหอค้า และตำบลหนองเลิง อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(4) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลมโนะ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536

(5) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลโคกสะอาด อำเภอวิเศษ และตำบลกาหลง ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

(6) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลนาชะอัง ตำบลนาทุ่ง และตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(7) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลรางสาตี และตำบลหนองตากยา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(8) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลกองโพ้น ตำบลพะลาน และตำบลนาตาล อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(9) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(10) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านใต้ และตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

(11) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2527

(12) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2527

และคณะกรรมการได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2540 ให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ พิจารณาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่า เมื่อได้ยกเลิก พ.ร.ฎ.

กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ที่ดินจะยังอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยราชการเดิมหรือไม่ และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

มติคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ส.ป.ก. ได้นำเรื่องเสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมาย และระเบียบพิจารณา ในการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2540 และที่ประชุมมีมติว่า หากพื้นที่เดิมก่อน มี พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน มีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ให้พิจารณาตามมาตรา 26 (4) ตาม กฎหมายปฏิรูปที่ดิน และการตีความของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องการกำหนดเขต-ปฏิรูปที่ดินที่จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ว่าพ.ร.ฎ. ไม่ได้มีผลเป็นการเพิกถอนป่า-สงวนแห่งชาติทันที เพียงแต่เป็นการกำหนดขอบเขตของที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น และ พ.ร.ฎ. จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ต่อเมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณ เพียงพอที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เมื่อพิจารณาจากความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบแล้ว จะเห็นได้ว่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ ส.ป.ก. ได้มี พ.ร.ฎ. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน รวม 10 ฉบับ ดังกล่าวข้างต้น ส.ป.ก. ไม่มีแผนงานและงบประมาณที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินจนถึงขั้นการ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตที่ดินได้ (เนื่องจากตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าเป็นพื้นที่ป่าชายเลน หรือนิคมสร้างตนเอง หรือมีภาระผูกพันกับกรมป่าไม้ หรือมี น.ส.3 เต็มพื้นที่ หรือมีสภาพที่ สมควรฟื้นฟูสภาพป่าได้) ที่ดินดังกล่าวจึงยังไม่ถูกเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ และเมื่อมีการ ยกเลิก พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน จึงยังคงมีสภาพป่าสงวนแห่งชาติตามเดิม และยังอยู่ในความ รับผิดชอบของหน่วยราชการเดิมต่อไป

คำขอ ขออนุมัติดำเนินการยกเลิก พ.ร.ฎ. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน รวม 12 ฉบับดังกล่าวข้างต้น

มติคณะกรรมการ เพื่อให้มีการตรวจสอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน พร้อมกับจัดทำเหตุผลประกอบ การพิจารณายกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นฉบับๆไป จึงให้แต่งตั้งคณะ-อนุกรรมการพิจารณาก่อนนำเสนอก่อนคณะกรรมการ โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ เป็นประธาน

เรื่องที่ 4.3 ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26(4) แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ จากการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่องเดิม

ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ 6) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการตีความตามมาตรา 26 (4) แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ ไว้ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร 0601/214 ลงวันที่ 17 เมษายน 2538 ว่าสำหรับความหมายของคำว่า “... เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม...” นั้น ความดังกล่าวมีความหมายเพียงว่า เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แน่นนอนแล้ว และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวก็จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะที่ดินในแปลงนั้น

ปัญหา

1. กรมป่าไม้ได้มีหนังสือที่ กษ 0712.2/35059 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2539 แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และป่าไม้เขตทุกเขต ถ้อยแนวทางปฏิบัติกรณีส่วนราชการขอใช้พื้นที่ในกรณีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่กรมป่าไม้รายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เช่น กรณีการขอใช้พื้นที่โดยวัด โรงเรียน หรือหน่วยราชการในพื้นที่ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินไม่ว่าจะได้มีการประกาศกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้วหรือไม่ก็ตามถ้าพื้นที่นั้น ส.ป.ก.มิได้มีแผนการดำเนินการ หรือวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้เกษตรกร ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 หรือ ส.ป.ก.ไม่นำพื้นที่ส่วนใดมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 ระหว่างกรมป่าไม้กับส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 กรมป่าไม้ถือว่าพื้นที่ส่วนนั้น ส.ป.ก.ไม่อาจมีแผนงานและงบประมาณเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว บริเวณพื้นที่ดังกล่าวยังคงเป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่เช่นเดิม การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

2. ส่วนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีความเห็นแย้ง ตามหนังสือ ที่ กษ 1205/ว 55 ลงวันที่ 27 มกราคม 2540 ว่า ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นเกี่ยวกับมาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) เมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว ส.ป.ก. ย่อมมีแผนงาน พร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที เนื่องจากในวันที่ คปก. พิจารณาให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ส.ป.ก.มีแผนงานและงบประมาณพร้อมแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวก็จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะที่ดินแปลงนั้น ส่วนที่ดินบริเวณใดที่ไม่สามารถนำมาจัดให้แก่เกษตรกร จะเนื่องจากไม่สามารถจัดได้หรือเป็นพื้นที่กันออก ตามข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้กับ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 ตราบใดที่ยังไม่มีการกันพื้นที่คืนกรมป่าไม้ก็หาได้หมายความว่าพื้นที่ส่วนนั้น ส.ป.ก.ไม่อาจมีแผนงานและงบประมาณเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวได้ และเมื่อมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติแล้วตามนัย มาตรา 36 ทวิแห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก.ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้มาโดยประการอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุและให้ ส.ป.ก.เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.ในฐานะเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์จึงมีสิทธิจะนำที่ดินบริเวณใดไปให้บุคคลใดหรือหน่วยงานใดเข้าใช้ประโยชน์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ส่วนพื้นที่ใดที่ ส.ป.ก.ยังไม่มีแผนงานและงบประมาณที่จะดำเนินการ ถือว่าพื้นที่นั้นยังมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่

3. จังหวัดอุทัยธานีได้มีหนังสือที่ อน 0014/2534 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 จังหวัดสระแก้วได้มีหนังสือที่ สก 0014/2622 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีหนังสือที่ กพ 0014/4969 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2540 และจังหวัดสระบุรีได้มีหนังสือที่ สบ 0014/5937 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2540 ขอให้ ส.ป.ก.และกรมป่าไม้ประสานงานเพื่อหาข้อยุติในเรื่องดังกล่าว

มติคณะกรรมการ

ส.ป.ก. ได้นำเรื่องดังกล่าวเข้าหารือในคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและ

ระเบียบในการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2540 คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ทั้ง 2 หน่วยงาน คือ ส.ป.ก.และกรมป่าไม้เห็นด้วยกับการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังกล่าว แต่มีความคิดไม่ตรงกันว่าแผนงาน และงบประมาณจะเริ่มต้นเมื่อใด ดังนั้น จึงควร ประชุมร่วมกันเพื่อหาข้อยุติในทางปฏิบัติต่อไป และแนะนำว่า ส.ป.ก.ควรจะต้องแสดงเจตนาบางอย่าง ว่า ส.ป.ก.มีแผนงานและโครงการในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป เป็นเรื่องที่ ส.ป.ก.สามารถทำให้ชัดเจนได้โดยอาศัยมาตรา 19(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม โดยการนำแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดจนงบประมาณ ค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เป็นรายพื้นที่เสนอ คปก.เพื่ออนุมัติและนำเสนอรัฐมนตรีต่อไป

ความเห็น ส.ป.ก.

จากมติของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบดังกล่าว ส.ป.ก.มีความ เห็นว่า เจือใจในการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น ตามมาตรา 26(4) วรรคหนึ่ง ประกอบกับแนวทางการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร0601/214 ลงวันที่ 17 เมษายน 2538 ที่จะบังคับว่า เมื่อใด ส.ป.ก.มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขต ที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้วและ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนด เขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะในที่ดินแปลงนั้น แต่ เนื่องจาก ส.ป.ก. ยังไม่เคยกำหนดแผนงานในชั้นรายละเอียดเป็นรายพื้นที่ เพียงแต่มีแผนงาน ตามงบประมาณประจำปีเท่านั้น ดังนั้น จึงมีความเห็นว่าการที่ถือว่าพระราชกฤษฎีกาประกาศ เขตปฏิรูปที่ดินมีผลเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ได้แก่กรณีดังต่อไปนี้

ก. ที่ดินแปลงใดที่ ส.ป.ก. ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-01) แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ไปแล้ว

ข. ที่ดินแปลงใดที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้หน่วยราชการอื่นใช้เพื่อกิจการ สาธารณูปโภคแล้ว ตามมาตรา 19(3) และ (12) แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ

คำขอ ขอให้คณะกรรมการฯ พิจารณากำหนดเงื่อนไขในการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 26 (4) แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อที่ ส.ป.ก.จะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานต่อไป

มติคณะกรรมการ ให้พระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติได้แก่กรณี ดังนี้

ก. ที่ดินแปลงใดที่ ส.ป.ก. ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-01) แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ไปแล้ว

ข. ที่ดินแปลงใดที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้หน่วยราชการอื่นใช้เพื่อกิจการสาธารณูปโภคแล้วตามมาตรา 19 (3) และ (12) แห่งพ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 3

เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีมติอนุมัติแนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 และได้มีมติอนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว 2 ครั้ง ในการประชุมครั้งที่ 1/2540 และครั้งที่ 2/2540 ในพื้นที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ รวม 23 จังหวัด 81 อำเภอ และในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่จำนวน 17 พื้นที่ ใน 11 จังหวัด

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ดังนี้

1. พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 97 อำเภอใน 19 จังหวัด ผลการตรวจสอบสรุปได้ คือ

1.1 พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

- 1) พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินประเภทที่ดินของรัฐ 312 พื้นที่
- 2) ที่ดินของรัฐที่คาดว่าจะได้มา 2 พื้นที่
- 3) ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ ที่ดินทรัพย์สิน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุ

เนื้อที่ประมาณ 111,470 ไร่

4) ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะซื้อได้ 73 ตำบล

1.2 พื้นที่ที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

- 1) เขตเทศบาล/สุขาภิบาล จำนวน 123 แห่ง
- 2) พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน 97 อำเภอ

2. พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่จำนวน 12 พื้นที่ใน 10 จังหวัด ผลการตรวจสอบสรุปได้ คือ

2.1 พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ เขตเทศบาล/สุขาภิบาล จำนวน 12 แห่ง

2.2 พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ พื้นที่ส่วนที่เหลือจากการกันออก ตามข้อ 2.1

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาตามแนวทางการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติ ค.ป.ก. ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 แล้ว เห็นควรให้มีการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินตามผลการตรวจสอบพื้นที่ ทั้งกรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ และกรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นราย พื้นที่

คำขอ ขออนุมัติปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน

1. กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 97 อำเภอ

2. กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่ จำนวน 12 พื้นที่ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม

มติคณะกรรมการ ให้นำเสนอคณะอนุกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามเรื่องที่ 4.2 เพื่อพิจารณากลับกรองโดยละเอียดอีกครั้ง ก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติสงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ คินกรมป่าไม้

เรื่องเดิม

1. ตามแผนการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2539 กรมป่าไม้ได้กำหนดให้ร่วมกันตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงฯ ในท้องที่ 65 จังหวัด จำนวน 299 ป่า รวมเนื้อที่ 10,992,749 ไร่ จนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2539 ส.ป.ก.ได้รับรายงานผลการตรวจสอบพื้นที่

ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วจำนวน 145 ป่า 161 พื้นที่ รวมเนื้อที่ 4,864,513 ไร่ แยกเป็นที่ดินที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน จำนวน 122 ป่า 138 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 1,212,472 ไร่ และที่เหลืออีก 23 ป่า 23 พื้นที่นั้น ไม่มีที่ดินที่จะส่งคืนกรมป่าไม้ ซึ่ง ส.ป.ก.ได้นำที่ดินที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดินดังกล่าวข้างต้น นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ที่ประชุมมีมติอนุมัติให้ ส.ป.ก. ส่งพื้นที่ป่าที่ไม่สมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คืนกรมป่าไม้

2. ต่อมา ส.ป.ก. ได้รับรายงานผลการตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามแผนการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2539 จากวันที่ 1 ธันวาคม 2539 จนถึงสิ้นเดือนมีนาคม 2540 จำนวน 61 ป่า 70 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 1,901,893 ไร่ แยกเป็นที่ดินที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน จำนวน 59 ป่า 66 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 876,637 ไร่ และที่เหลือ 4 พื้นที่ ไม่มีที่ดินที่จะส่งคืนกรมป่าไม้

คำขอ

ขออนุมัติส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่สมควรจะนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงฯ คืนกรมป่าไม้ จำนวน 59 ป่า 66 พื้นที่ รวมเนื้อที่ 876,637 ไร่ รายละเอียดปรากฏตามบัญชีที่แนบ

หากคณะกรรมการอนุมัติให้ส่งพื้นที่เหล่านี้คืนกรมป่าไม้ จะทำให้เนื้อที่ที่ส่งคืนตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งสิ้นประมาณ 4,536,757 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 4.6 ขออนุมัติกำหนดประเภท หลักเกณฑ์และการเข้าดำเนินการในพื้นที่ชุมชน ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 2/2540 สั่ง ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2540 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 ประกอบกับมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 คณะกรรมการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินประกอบด้วย ผู้แทนกรมการปกครอง กรมธนารักษ์ กรมที่ดิน กรมการผังเมือง

กรมป่าไม้ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รวม 10 ท่าน ให้มีอำนาจหน้าที่ กำหนดว่าชุมชนใดในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่ในอำนาจจัดการของ ส.ป.ก. และชุมชนใดที่อยู่นอกอำนาจจัดการที่ ส.ป.ก. ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ รวมทั้งการพิจารณาบรรดากิจการต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผลการพิจารณาเป็นประการใดให้ รายงานคณะกรรมการต่อไป

รายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชน

คณะกรรมการ ได้ประชุมพิจารณาไปแล้ว 4 ครั้ง ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดประเภทชุมชน

การพิจารณาว่าชุมชนใดในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่ในอำนาจจัดการของ ส.ป.ก. และชุมชนใดที่อยู่นอกอำนาจจัดการที่ ส.ป.ก. ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ คณะกรรมการพิจารณาจากข้อเสนอเกี่ยวกับชุมชนเมือง ชุมชนชนบท ชุมชนหนาแน่น ชุมชนห่างไกล ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันว่าเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงใช้อยู่หาก ส.ป.ก.นำไปใช้จะเกิดความสับสน คณะกรรมการจึงมีมติให้กำหนดชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินแยกเป็น 2 ประเภทคือ

1. **ชุมชนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน** เป็นชุมชนที่อยู่ในอำนาจจัดการของ ส.ป.ก.

2. **ชุมชนที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน** เป็นชุมชนที่อยู่นอกอำนาจจัดการของ ส.ป.ก.

การพิจารณาว่าชุมชนใดเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน คณะกรรมการพิจารณาว่าควรจะกำหนดเกณฑ์ที่บ่งบอกถึงจำนวนความหนาแน่น ความเจริญและอื่น ๆ ที่จำเป็นของชุมชนที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินให้เด่นชัด ที่เหลืออยู่คือชุมชนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก.จะต้องเข้าไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

2. การกำหนดเกณฑ์เพื่อชี้วัด

คณะกรรมการได้พิจารณาข้อมูลทั่วไปของชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อมูลเฉพาะของชุมชนที่ใช้เป็นตัวอย่างของแต่ละภาคแล้ว เห็นสมควรกำหนดเกณฑ์เพื่อชี้วัดชุมชนที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินไว้ดังนี้

(1) มีบ้านเรือนตั้งอยู่รวมกันเป็นกลุ่มไม่น้อยกว่า 40 หลังคาเรือน หรือจำนวนประชากรในชุมชนนั้นไม่น้อยกว่า 200 คน

(2) มีความหนาแน่นของประชากรไม่น้อยกว่า 3 คนต่อพื้นที่ 1 ไร่

(3) มีเครื่องชี้ว่าที่แสดงถึงความเจริญของชุมชนเด่นชัดมากกว่า 5 อย่าง เช่น วัด โรงเรียน สถานีอนามัย โรงงานอุตสาหกรรม ประปาชุมชน โทรศัพท์ ไฟฟ้า ไปรษณีย์เอกชน ตลาดสด ปิมน้ำมันตั้งแต่ 1 หัวสูบ ป้อมตำรวจสถานีรถยนต์โดยสารประจำทาง ตลาดนัดประจำวันของชุมชน ธนาคาร สถานที่พักค้างคืน โกดังเก็บสินค้า ตัวแทนจำหน่ายสินค้า ร้านขายยา คลินิก ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านขายของชำ ฯลฯ เป็นต้น

(4) ต้องเป็นชุมชนที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 มกราคม 2540

(5) ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดเกณฑ์อื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่แต่ต้องไม่ขัดกับเกณฑ์ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดไว้แล้ว โดยให้คำนึงถึงประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น สภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชน ระยะทางระหว่างที่ตั้งขององค์ประกอบชุมชนเป็นหลัก โดยประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมและเป็นธรรม

3. วิธีปฏิบัติในการกันแนวเขตชุมชนที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน

(1) ให้กันเขตชุมชนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยกันเขตชุมชนตามสถานที่ที่เป็นชุมชนจริง ๆ หากมีพื้นที่เกษตรกรรมแปลงเล็กแปลงน้อยอยู่กลางชุมชนหรือบริเวณโดยรอบชุมชน แต่มีแนวเขตทางภูมิประเทศชัดเจน เช่น ลำห้วย คลอง ถนน ให้กันขอบเขตของชุมชนตามแนวเขตภูมิประเทศที่ชัดเจนนั้น โดยถือว่าแปลงเกษตรกรรม แปลงเล็กแปลงน้อยเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

(2) เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดขอบเขตพื้นที่รายละเอียดของชุมชน และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่นองค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานที่ดินจังหวัด และหน่วยงานเจ้าของพื้นที่เพื่อรับมอบพื้นที่ชุมชนที่กันออกเพื่อไปดำเนินการ พร้อมทั้งรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการทราบความก้าวหน้าต่อไป

4. ตัวอย่างการพิจารณาชุมชน

คณะกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชน ได้พิจารณาจากการเก็บตัวอย่างชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน 65 จังหวัด และตรวจสอบข้อมูลชุมชนที่หาเพิ่มเติม พร้อมภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายแสดงภาพของชุมชน จำนวน 4 จังหวัด คือ สุโขทัย ระยอง ขอนแก่น ยะลา เพื่อประกอบแนวทางการพิจารณาขอยกตัวอย่าง 3 ชุมชน คือ

ประเด็นเสนอขออนุมัติ

1. ขออนุมัติกำหนดประเภทชุมชนเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินและประเภทชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน
2. ขออนุมัติใช้เกณฑ์ชี้วัดชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินทั้ง 5 ข้อ เพื่อกันพื้นที่ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินและส่งมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป
3. ขออนุมัติให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อจะได้อนุญาตให้ผู้ครอบครองที่ดินในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน ได้สิทธิตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

มติคณะกรรมการ

1. ให้มีประเภทชุมชน 2 ประเภท
  - (1) ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน
  - (2) ชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน
2. ให้คณะกรรมการ ดำเนินการศึกษาสำรวจและจำแนกประเภทชุมชนแต่ละแห่ง แล้วรายงานคณะกรรมการทราบเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะสามารถกำหนดเกณฑ์ชี้วัดของประเภทชุมชนอย่างชัดเจนได้
3. อนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน และให้จัดทำรายละเอียดเป็นรายชุมชน แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณา

เรื่องที่ 4.7 การพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินค่าชดเชยให้กับเกษตรกร ผู้ได้รับความเดือดร้อนกรณีการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ตามผลการประชุมคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ยังไม่มีการพิจารณา

เรื่องที่ 4.8 เกษตรกรอุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทราที่สั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ยังไม่มีการพิจารณา

เรื่องที่ 4.9 เกษตรกรจังหวัดปทุมธานีขอรับโอนสิทธินอกเหนือระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536
ยังไม่มีพิจารณา

เรื่องที่ 4.10 กรมชลประทานขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการฝ่ายก่อสร้าง โครงการชลประทานขนาดเล็กที่ 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ยังไม่มีพิจารณา

เรื่องที่ 4.11 ส่วนราชการขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ
ยังไม่มีพิจารณา

เรื่องที่ 4.12 ขออนุมัติยกเว้นการจัดเก็บดอกเบี้ย และค่าปรับในปี ที่ประสบอุทกภัยตามโครงการขุดบ่อน้ำประจำไร่นา แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ป่าห้วยบง-ห้วยเตียน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

เรื่องเดิม

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าห้วยบง-ห้วยเตียน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินตามโครงการขุดบ่อน้ำประจำไร่นา ปี 2535 และ 2536 จำนวน 104 ราย ๆ ละ 4,500 บาท-5,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 478,000 บาท เป็นเงินกู้ระยะปานกลางสัญญาครบกำหนดในปี 2538 และ 2539 ตามลำดับ ในปัจจุบันเกษตรกรได้ชำระหนี้มาแล้วเป็นเงินต้น 118,371.66 บาท พร้อมดอกเบี้ยอีกจำนวนหนึ่ง ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540 มีลูกหนี้คงเหลือทั้งสิ้นจำนวน 359,628.34 บาท

ส.ป.ก.ได้รับการร้องขอจากเกษตรกรโครงการดังกล่าวจำนวน 31 ราย ว่าในปี 2537 และ 2538 ได้รับความเดือดร้อน อันเนื่องจาก ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำป่าห้วยบงได้ไหลเข้าท่วมบ่อเลี้ยงปลา ไม้ยืนต้น และพืชล้มลุก ที่เกษตรกรปลูกไว้ขอบบ่อ ผลผลิตได้รับความเสียหาย ทำให้เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้แก่ ส.ป.ก.ได้ จึงขอยกเว้นการจ่าย ดอกเบี้ย และค่าปรับ ตาม

โครงการดังกล่าว แก่ ส.ป.ก. จำนวน 2 งวดชำระ (ประจำงวดชำระปี 2537 และ 2538) จำนวน 31 ราย ซึ่งคิดเป็นดอกเบี้ยจำนวน 14,063 บาท และค่าปรับจำนวน 360 บาท

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. การยกเว้นการจัดเก็บ ดอกเบี้ย และค่าปรับ ตามโครงการชดเชยน้ำประจำไร่นา ป่าห้วยบง ห้วยเคียน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ได้ผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา (ปคจ.พย) ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2539 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2539 และเอกสาร รายงานความเสียหายเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาตามหนังสือที่ พย 0012/2260 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2540

2. เกษตรกรทั้ง 31 รายดังกล่าวได้รับความเดือดร้อนจากการเกิดอุทกภัยน้ำท่วม จังหวัดพะเยาติดต่อกัน ในปี 2537 และ 2538 ซึ่ง ส.ป.ก.ได้ตรวจสอบสภาพความเสียหายในขณะ นั้นแล้ว ปรากฏว่าน้ำในอ่างมีปริมาณมากเกินไป แม้ว่าจะได้ทำการระบายน้ำออกไปบางส่วนแล้ว ก็ตาม ทำให้เกษตรกรไม่สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ บ่อปลา และไม่ผลได้รับความเสียหายรายละเอียดการตรวจสอบสภาพความเสียหายของเกษตรกร ตามเอกสารประกอบหมายเลข 1

3. ผลการคำนวณดอกเบี้ย และค่าปรับประจำงวดชำระ ปี 2537 และปี 2538 เป็นดอกเบี้ยจำนวน 14,063 บาท และค่าปรับจำนวน 360 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 14,423 บาท รายละเอียดตามเอกสารประกอบหมายเลข 2

4. เห็นควรยกเว้นการจัดเก็บดอกเบี้ย และค่าปรับตามโครงการดังกล่าวเพื่อเป็นการช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระ และเป็นขวัญ กำลังใจแก่เกษตรกรที่จะ ไม่ละทิ้งที่ดินทำกิน

5. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 ข้อ 32 “ในกรณีที่มีภัยธรรมชาติ หรือภัยจาก โรคพืช หรือศัตรูพืช หรือมีเหตุจำเป็นอื่นเมื่อผู้ร้องขอ ให้คณะกรรมการพิจารณาลดดอกเบี้ย เงินกู้ได้สมควรแก่กรณี”และข้อ 37 วรรคสอง “ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับกรณีนั้นต่อไป”

6. ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง.ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ในการประชุม ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 3 เมษายน 2540 มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอ คปก.เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติยกเว้นการจัดเก็บคอกเบี้ย และค่าปรับตามโครงการขุดบ่อน้ำประจำ ไร่นาปี 2535 และ 2536 แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าห้วยบง-ห้วยเคียน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาจำนวน 31 ราย ประจํางวดชำระที่ 2 และที่ 3 (ประจํางวดชำระปี 2537 และ 2538) คิดเป็นคอกเบี้ย จำนวน 14,063 บาท และค่าปรับจำนวน 360 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 14,423 บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันสี่ร้อยยี่สิบสามบาทถ้วน)

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เลิกประชุมเวลา 17.30 น.

(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

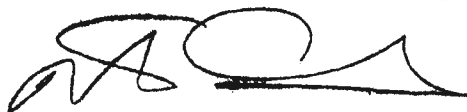
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางสงวนศรี ไชยมังคละ)

เลขานุการกรม

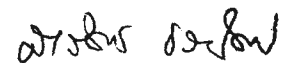
ผู้ตรวจรายงาน

(นายศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

ผู้จดยางาน

(นางสาววิตรี ชวนิตย์)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ผู้จดยางาน